



DATOS IDENTIFICATIVOS

Dirección de comunicación

Materia	Dirección de comunicación			
Código	P04G190V01701			
Titulación	Grao en Publicidade e Relacións Públicas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Comunicación audiovisual e publicidade			
Coordinador/a	Míguez González, María Isabel			
Profesorado	Míguez González, María Isabel			
Correo-e	mabelm@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Dirección de comunicación é a última materia obrigatoria do módulo de relacións públicas, comunicación institucional e corporativa que cursará o alumno do grao. Nela preténdese ofrecer unha visión de conxunto e integradora da comunicación nas organizacións, potenciando as competencias xestoras e estratéxicas do alumno.			

Competencias de titulación

Código	
A10	Coñecemento das estratexias, e o seu desenvolvemento creativo, aplicables nas institucións e empresas públicas e privadas, así como das metodoloxías necesarias para a súa análise, auditoría e avaliación
A11	Estudo do departamento de comunicación nas empresas e institucións e das habilidades e técnicas necesarias para a súa dirección de comunicación e, en especial, da xestión do coñecemento e dos intanxibles da empresa. Coñecemento teórico e práctico das técnicas de xestión en empresas de comunicación
A18	Capacidade e habilidade para responsabilizarse da área de comunicación dunha organización, xerir a responsabilidade social corporativa e as relacións con diferentes públicos, tanto internos como externos, e deseñar o plan de comunicación e de crise
B1	Competencia interpretativa do entorno: capacidade para interpretar, analizar e interpretar o entorno económico, político, socio-cultural, tecnolóxico e comunicativo
B4	Capacidade de análise, de síntese e de xuízo crítico
B5	Capacidade de fixar obxectivos relacionando causas e efectos
B6	Capacidade para administrar o tempo, con habilidade para a organización de tarefas
B7	Capacidade para actuar en liberdade con responsabilidade, asumindo referentes éticos
B9	Capacidade de adaptación aos obxectivos organizativos e de traballo en equipo
B10	Capacidade de relacionarse coas persoas e coa contorna desde a identidade e os valores organizativos
B11	Capacidade de asumir o liderado en proxectos, xeríndoos eficientemente e asumindo compromisos de responsabilidade social
B12	Capacidade para o traballo en equipo a través da comunicación oral e escrita
B13	Preparación para asumir o risco na toma de decisións

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Profundizar no funcionamento do departamento de comunicación dentro das empresas e institucións	A11
Coñecer e dominar as habilidades técnicas e necesarias para a dirección dun departamento de comunicación	A11
Coñecer as metodoloxías para a auditoría e avaliación das estratexias de comunicación aplicables nas empresas	A10

Identificar, analizar, xestionar e desenvolver os activos intanxibles dunha organización	A11	
Organizar e xestionar a área de comunicación dunha organización	A18	
Analizar e orientar as relacións cos diferentes públicos, tanto internos coma externos, dunha organización	A18	
Proxectar o plan de comunicación dunha organización	A18	
Aplicar o plan de comunicación dunha organización	A18	
Adaptar os recursos e estratexias comunicativas aos obxectivos organizacionais	A18	B9
Asumir o liderado de proxectos e a súa xestión eficaz		B11
Contemplar a realidade económica, política, socio-cultural, tecnolóxica e comunicativa dunha organización e do seu entorno		B1
Cooperar e colaborar no traballo en equipo a través da comunicación oral e escrita		B12
Coidar as relacións cos directivos e empregados da organización, así como co seu entorno, a partir da propia identidade e valores		B10
Asumir o risco na toma de decisións derivadas da dirección de comunicación		B13
Desenvolver a capacidade de análise, síntese e xuízo crítico		B4
Responsabilizarse da fixación dos obxectivos de comunicación organizacionais		B5
Comprometerse a actuar con liberdade e responsabilidade no exercicio da dirección de comunicación a partir dos referentes éticos da profesión		B7
Responsabilizarse da organización eficaz de tarefas		B6
Responsabilizarse da xestión eficaz do tempo propio e do doutras persoas na realización de tarefas individuais e grupais.		B6

Contidos

Tema	
1. A comunicación nas organizacións	Evolución histórica da comunicación nas organizacións: cara un concepto de comunicación integral A importancia da comunicación estratéxica: situación actual e tendencias de futuro
2. Principais ferramentas de comunicación estratéxica	O plan de comunicación como ferramenta estratéxica As auditorías de comunicación
3. A figura do Dircom	Definición e denominacións Formación e cualidades valoradas Perfil e situación actual Posición no organigrama empresarial: estruturas Funcións e responsabilidades Síntese
4. A xestión dos intanxibles	A evolución do corporate Identidade, cultura, personalidade e imaxe Marca e reputación A xestión da reputación Outros conceptos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	24	36	60
Traballos tutelados	0	20	20
Obradoiros	10	0	10
Traballos de aula	14	35	49
Presentacións/exposicións	1	1	2
Probas de tipo test	1	8	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballos tutelados	Os estudantes desenvolverán en grupo un traballo tutelado. Trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a lectura de bibliografía obrigatoria e a elaboración e redacción de contidos.
Obradoiros	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes. Desenvolveranse durante as sesións identificadas como "seminario"

Traballos de aula	O estudante desenvolve un proxecto individual ou grupal de tipo práctico baixo as directrices e supervisión do profesor. Implica traballo na aula (nas sesións prácticas), e tamén o desenvolvemento de actividades autónomas do estudante.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e os demais estudantes do traballo contemplado no apartado anterior

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Os alumnos poderán recorrer á axuda do profesor nas horas de atención personalizada, tanto para solventar dúbidas relacionadas cos aspectos teóricos da materia como para discutir elementos relativos ós traballos prácticos. Así mesmo, empregarase a plataforma FAITIC como mecanismo fundamental de apoio á docencia e de comunicación co alumnado, polo que é imprescindible que tódolos alumnos matriculados se dean de alta no sistema. Poderase contactar coa profesora coordinadora da materia para cuestións puntuais a través da dirección de correo electrónico mabelm@uvigo.es
Obradoiros	Os alumnos poderán recorrer á axuda do profesor nas horas de atención personalizada, tanto para solventar dúbidas relacionadas cos aspectos teóricos da materia como para discutir elementos relativos ós traballos prácticos. Así mesmo, empregarase a plataforma FAITIC como mecanismo fundamental de apoio á docencia e de comunicación co alumnado, polo que é imprescindible que tódolos alumnos matriculados se dean de alta no sistema. Poderase contactar coa profesora coordinadora da materia para cuestións puntuais a través da dirección de correo electrónico mabelm@uvigo.es
Traballos tutelados	Os alumnos poderán recorrer á axuda do profesor nas horas de atención personalizada, tanto para solventar dúbidas relacionadas cos aspectos teóricos da materia como para discutir elementos relativos ós traballos prácticos. Así mesmo, empregarase a plataforma FAITIC como mecanismo fundamental de apoio á docencia e de comunicación co alumnado, polo que é imprescindible que tódolos alumnos matriculados se dean de alta no sistema. Poderase contactar coa profesora coordinadora da materia para cuestións puntuais a través da dirección de correo electrónico mabelm@uvigo.es
Traballos de aula	Os alumnos poderán recorrer á axuda do profesor nas horas de atención personalizada, tanto para solventar dúbidas relacionadas cos aspectos teóricos da materia como para discutir elementos relativos ós traballos prácticos. Así mesmo, empregarase a plataforma FAITIC como mecanismo fundamental de apoio á docencia e de comunicación co alumnado, polo que é imprescindible que tódolos alumnos matriculados se dean de alta no sistema. Poderase contactar coa profesora coordinadora da materia para cuestións puntuais a través da dirección de correo electrónico mabelm@uvigo.es

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	Os alumnos deberán entregar en tempo e forma o traballo tutelado, que se desenvolverá de forma grupal. Os alumnos que non entreguen este traballo, por non asistir ás sesións docentes con asiduidade e non integrarse en ningún grupo, terán a opción de recuperar a puntuación correspondente a este epígrafe na data oficial do exame, trala realización da proba tipo test, respondendo a unha pregunta de desenvolvemento sobre un conxunto de lecturas obrigatorias da materia que se empregarán para o desenvolvemento do traballo tutelado.	15

Obradoiros	<p>Valorarase, mediante unha observación cuantificada, a asistencia e participación activa nas sesións que se dediquen aos obradoiros.</p> <p>A puntuación total deste epígrafe (2 puntos) dividirase entre o número de sesións efectivas que se desenvolvan (previsiblemente 5).</p> <p>O alumno obterá a puntuación máxima para cada sesión cando asista a ésta de forma completa e con aproveitamento. Cando o alumno asista a unha sesión de forma incompleta (por chegar tarde ou abandonala antes de tempo) ou, a criterio do docente, non a aproveite suficientemente, obterá só unha parte da puntuación correspondente a dita sesión.</p> <p>Cando un alumno non asista a unha ou varias destas sesións por causa xustificada e comprobable, terá opción de recuperar a puntuación correspondente.</p> <p>Con esta finalidade, unha vez finalizados tódolos obradoiros o docente propondrá un exercicio compensatorio por cada obradoiro realizado. Cada alumno con faltas xustificadas deberá resolver o exercicio ou exercicios que correspondan á data da súa ausencia e entregalos, xunto cunha copia do xustificante da ausencia, na data oficial do exame.</p> <p>Non se admitirá ningún exercicio compensatorio que sexa entregado fóra de prazo ou que non estea acompañado do xustificante correspondente.</p> <p>A xustificación das ausencias deberá vir determinada por un certificado laboral, un parte médico ou outro documento acreditativo pertinente.</p> <p>Aconséllase aos alumnos que non poidan asistir a un elevado número de sesións (por motivos laborais, por estar cursando outras materias doutros cursos no mesmo horario, etc.) que contacten co docente para expoñer o seu caso nos primeiros días do curso.</p> <p>Cando un alumno entregue en prazo un exercicio compensatorio recuperará na súa totalidade ou só en parte a puntuación correspondente á sesión perdida, en función da calidade do exercicio entregado.</p> <p>As faltas de asistencia non xustificadas non serán recuperables.</p>	20
Traballos de aula	Os alumnos deberán entregar en tempo e forma o traballo de aula, que se desenvolverá preferentemente de forma grupal, aínda que excepcionalmente se admitirán traballos individuais de alumnos que non asistan con asiduidade e que, polo tanto, poidan perxudicar o desenvolvemento do proxecto no caso de formar parte dun grupo. Dos 3 puntos cos que está valorado o traballo, 2,5 dependerán da valoración global do resultado do proxecto; esta puntuación será similar para tódolos integrantes do grupo. O 0,5 restante será individual e dependerá do cumprimento de obxectivos parciais que requirirán a entrega periódica en tempo e forma, segundo os prazos que estableza o docente, de determinados documentos de desenvolvemento do traballo.	30
Presentacións/exposicións	A exposición do traballo de aula terá un valor máximo de 1 punto e será similar para tódolos integrantes do grupo. Aqueles alumnos que, excepcionalmente, realicen o traballo de forma individual, non realizarán a exposición oral na aula, pero deberán entregar unha presentación, no formato que desexen, que será valorada neste epígrafe.	10
Probas de tipo test	Trátase dunha proba para avaliación das competencias adquiridas, que inclúe preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellar elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	25
	Valorarase o nivel de comprensión dos conceptos esenciais das materia e o grao de profundidade dos coñecementos do alumno.	

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONSIDERACIÓNS RELATIVAS AOS ALUMNOS NON ASISTENTES

A materia Dirección de comunicación está deseñada como unha materia presencial na que a asistencia ás sesións docentes, especialmente ás prácticas e seminarios, é fundamental para acadar as competencias establecidas nesta guía docente. Por este motivo, unha porcentaxe importante da avaliación está vencellada á asistencia e participación dos alumnos. Sen embargo, tendo en conta as diferentes circunstancias que poden motivar a ausencia total ou parcial dos alumnos ás diferentes sesións, calquera alumno non asistente ten a opción, dacordo cos mecanismos de avaliación expostos, de obter a puntuación máxima da materia e, polo tanto, de estar en igualdade de condicións que o resto dos alumnos para superala.

Sen embargo, débese ter en conta que estes mecanismos NON EXIMEN DO CUMPRIMENTO DOS PRAZOS establecidos. É dicir, tanto os exercicios compensatorios que se fagan para recuperar as sesións de obradoiros como o traballo de aula que se desenvolva, aínda que sexa de xeito individual, deben ser entregados en tempo e forma, tanto polos alumnos asistentes como polos non asistentes. Débese ter en conta, a ese respecto, que esta guía docente estará publicada con anterioridade ao comezo do curso e que a plataforma FAITIC permite aos alumnos recibir información actualizada da materia e entregar

exercicios aínda que non se asista.

REQUISITOS PARA SUPERAR A MATERIA:

Para aprobar a materia o alumno debe obter unha puntuación mínima total de 5 puntos. Non es establecen mínimos en ningún dos ítems avaliados.

RECUPERACIÓN DA MATERIA (2ª EDICIÓN)

Os alumnos que non se presenten ao exame da primeira edición ou non superen a materia, terán a opción de facelo na edición de recuperación (xullo), mediante dous elementos:

- A entrega dun traballo de similares características ao traballo de aula proposto na primeira edición. O tema e instrucións para o desenvolvemento deste traballo daranse a coñecer aos estudantes no momento da publicación das cualificacións da primeira edición. Este traballo terá unha valoración máxima de 4 puntos, incluíndo o material de presentación. Os alumnos que entregaron o traballo tutelado na primeira edición poderán optar, se o desexan, por non entregar este segundo traballo e conserva-la nota obtida no primeiro.
- A realización dun un exame con varias partes (valoración máxima de 6 puntos):

1. Proba tipo test, valorada nun máximo de 2,5 puntos. Os alumnos que responderon á proba tipo test na primeira edición poderán optar, se o desexan, por non responder a proba tipo test e conserva-la nota obtida na proba da primeira edición.
2. Pregunta de desenvolvemento sobre as lecturas obrigatorias da materia, valorada nun máximo de 1,5 puntos. Os alumnos que obtiveron cualificación no traballo tutelado ou que responderon á pregunta de desenvolvemento equivalente na primeira edición poderán optar, se o desexan, por non responder a esta pregunta e conserva-la nota obtida neste apartado na primeira edición.
3. Batería de preguntas curtas, valorada nun máximo de 2 puntos. Os alumnos que obtiveron puntuación no apartado de obradoiros na primeira edición poderán optar, se o desexan, por non responder estas preguntas e conservar a nota obtida neste apartado na primeira edición.

Cando o alumno entregue un traballo ou responda a unha parte ou á totalidade do exame na edición de xullo, o traballo ou as partes do exame correspondentes será corrixidos e avaliados e a cualificación parcial obtida será a que se teña en conta para configurar a nota da materia, independentemente de que esta cualificación sexa menor ou maior que a obtida no apartado equivalente na primeira edición.

Para superar a materia na segunda edición deberá obterse unha puntuación mínima de 5.

Se o alumno non supera a materia na segunda edición deberá cursala novamente, adaptándose á guía docente que estea vixente no curso en cuestión, e, polo tanto, non conservará ningunha das cualificacións obtidas no presente curso.

Bibliografía. Fontes de información

- Benavides, Juan... [et al.], **Dirección de comunicación empresarial e institucional**, 1ª ed.,
- Cervera Fantoni, Ángel Luis, **Comunicación total**,
- Costa, Joan, **El ADN del DirCom : origen, necesidad, expansión y futuro de la Dirección de Comunicación**,
- DIRCOM, **Anuario de la comunicación**,
- García Orosa, Berta, "**A comunicación organizacional en Galicia 2004-2009**", en López García, X. e Aneiros Díaz, R. (coords.): **A comunicación en Galicia 2010**,
- Martín Martín, Fernando, **Comunicación empresarial e institucional**,
- Míguez González, María Isabel; Baamonde Silva, Xosé, **La evolución de las relaciones públicas hacia la dirección de comunicación Aproximación histórica en el contexto académico español**,
- Noguero i Grau, Antoni, **Consideraciones acerca de las relaciones públicas en el siglo XX y su incardinación actual en el fenómeno de la globalización**,
- Almansa Martínez, Ana, **Relaciones públicas y gabinetes de comunicación**,
- Sotelo Enríquez, Carlos, **Introducción a la comunicación institucional**,
- González Molina, Sonia, **El Dircom en el escenario de la convergencia: claves para una transformación**,
- Matilla, Kathy, **Pasado, presente y futuro del Dircom en España**,
- Villafañe, Justo, **La buena reputación: claves del valor intangible de las empresas**,
- Matilla, Kathy y Marça, Guillem, **La función estratégica del Dircom en España en 2010**,
- Morales, Francisca y Enrique, Ana Mª, **La figura del Dircom. Su importancia en el modelo de comunicación integral**,

Ao comezo de cada tema indicárase a bibliografía e documentación específicas que serán necesarias para traballar os contidos contemplados no programa.

Así mesmo, os artigos de Almansa (2005), González Molina (2011), Matilla (2010), Matilla e Marça (2011), Morales e Enrique (2007) e Noguero (2006) serán considerados lecturas obrigatorias e sobre eles versará o traballo tutelado que deberán

realizar os alumnos. Estes textos serán postos a disposición dos estudantes a través da plataforma FAITIC.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Campañas de imaxe e de relacións públicas/P04G190V01901

Comunicación de crise/P04G190V01904

Relacións públicas e comunicación solidaria/P04G190V01908

Relacións públicas e protocolo/P04G190V01909

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Teoría e práctica das relacións públicas/P04G190V01205

Comunicación: Imaxe corporativa/P04G190V01303

Planificación estratéxica das relacións públicas/P04G190V01503

Técnicas de relacións públicas/P04G190V01604
